

Călătorie în Cuba - raport 2

Perioada
11 iulie 2008 – 25 iulie 2008

A doua călătorie în Cuba s-a desfășurat de pe 11 iulie pe 25 iulie 2008. A doua vizită s-a dovedit a fi o misiune de stabilire a unei rețele de către APD și s-a focalizat pe aflarea mai multor detalii despre societatea civilă independentă din Cuba, situația politică etc.

Pe baza datelor primite de APD de la PIN, precum și informațiile culese de APD în timpul primei călătorii umanitare, în timpul celei de-a doua călătorii în Cuba au avut loc următoarele vizite:

Bartolo Palomares Sanchez este primul dizident vizitat de echipa de proiect. Acesta locuiește în orașul Camanayagua și a fost arestat chiar cu o zi înaintea întâlnirii (13 iulie), pentru a fi împiedicat să plece la Havana. El a mai fost arestat pe 4 iulie, când buletinul său de identitate a fost reținut de către Securitatea Cubaneză. Buletinul i-a fost returnat lui Bartolo Palomares Sanchez pe 14 iulie, iar el a călătorit în Havana fără buletin, riscându-și libertatea. Acesta a declarat că, în timpul interogatoriilor din 13 iulie, milițienii l-au amenințat că va fi arestat și judecat pe baza Legii 88. Casa sa a fost percheziționată în timpul discuției.

Domnul Sanchez a fost concediat din postul său. Acesta a fost inițial brutar, dar i s-a interzis să mai lucreze, de teamă că ar putea să-i otrăvească pe ceilalți. El a afirmat că trăiește în condiții economice precare, iar mama sa într-o sărăcie extremă, fără ca el să o poată ajuta. Pentru a dovedi cât de sărac este, domnul Sanchez ne-a arătat pantofii săi vechi, pe care a trebuit să-i cârpească, pregătindu-se să participe la recepția de 4 iulie a Ambasadei Americane.

Bartolo Palomares Sanchez consideră că actualul regim face tot posibilul să-l împiedice pe el și pe familia sa să se împotrivescă. Dânsul este foarte convins că nimic nu îl poate opri din luptă. Ne-a declarat că nimic nu s-a schimbat sub conducerea lui Raul Castro. Când a fost întrebat despre ridicarea sancțiunilor pentru Cuba de către Uniunea Europeană, domnul Sanchez a declarat că nu este de acord cu decizia. El consideră că acest gest legitimează guvernul cubanez și promovează mesajul că regimul lui Raul Castro a adus o schimbare. Din moment ce nu au existat schimbări, sancțiunile nu ar fi trebuit ridicate.

Domnul Sanchez este membru al Colegiului Pedagogilor Independenți din Cuba și al Coalicion Juvenil Martiana (CJM). În Cumanayagua sunt nouă membri activi ce lucrează cu domnul Sanchez. În CJM sunt 14 membri activi tineri și în jur de 27 de copii. Dumnealui lucrează cu copiii ce suferă de sindromul Down (în jur de 10), încercând să îi facă să se

simtă acceptați și folositori: dansează, merg la plaja etc. Domnul Sanchez încearcă să-î învețe pe tineri câteva concepte politice esențiale, pe care le pot înțelege.

Bartolo Palomares Sanchez consideră că succesul său cel mai mare este că a dovedit semenilor săi că se poate împotrivi guvernării și să rămână totuși în viață. De când s-a întors din Las Tunas, unde a fost forțat să se mute, trăiește ilegal în casa soției sale. Vecinii îl respectă și unii îl ajută. O dovadă a succesului este "interesul" serviciilor de Securitate. Nu a existat nicio opoziție în Cumanayagua înainte ca acesta să sosească, iar presiunea de a-l elimina este mai puternică.

Mario Enrique Mayo Hernández este un fost deținut cubanez din orașul Camagüey. Domnul Mayo a fost de departe cel mai critic dintre cubanezii vizitați în timpul acestei călătorii. Criticile sale nu s-au limitat doar la situația politică, dar au țintit și opoziția cubaneză, din Cuba până peste hotare. Când a comentat pe seama actualului regim, acesta a declarat că nu a adus nicio schimbare în Cuba, precum și faptul că a emigrat pentru că a considerat că opoziția nu va fi niciodată capabilă să răstoarne regimul. A descris opoziția ca fiind divizată de interese economice, lupte pentru putere și infiltrații ale Serviciilor de Securitate. Domnul Mario estimează că, din 10 membri ai opoziției, șapte s-au infiltrat și că 99% dintre membri erau corupți.

Domnul Mario a desenat o hartă a modului în care banii sunt transferați de la "plantados" (care îi primesc de la guvernul american), care distribuie doar o mică parte a acestor bani populației din Havana. De acolo, responsabilii cu banii distribuie și mai puțini în zonele rurale și își păstrează o parte din fonduri pentru uzul personal. Alt exemplu a fost domnul Miranda, care a folosit banii pentru a-și restaura casa: «este un lucru ciudat să vezi un dizident reparându-și casa». De asemenea, referindu-se la alți dizidenți cunoscuți, precum Oswaldo Paya, domnul Mario pune la îndoială autenticitatea sau credința în lupta împotriva regimului.

Yuri Pérez Vázquez este un tânăr dizident din orașul Camaguey. Echipa de proiect i-a furnizat domnului Perez materialul despre sistemele electorale, vot și participare civică pregătit de APD. El și domnul Sanchez au participat într-o discuție elaborată despre sistemele electorale. Una dintre multele lor întrebări s-a referit la tipul de sistem electoral care s-ar potrivi contextului din Cuba. Domnul Sanchez a dorit să cunoască efectele diferitelor sisteme electorale atunci când sunt aplicate primelor alegeri libere din Cuba. Domnul Perez a cerut mai multe prezentări de acest tip și a întrebat dacă există ONG-uri de

tineret în România interesate de cooperarea și instruirea tinerilor liberali cubanezi. Domnul Perez este membru al Coalicion Juvenil Martiana și a declarat că scopul organizației este de a forma o nouă elită politică pentru a governa Cuba în timpul tranziției de la un sistem comunist. În acest sens, organizația domnului Perez instruește tinerii pentru a fi educați din punct de vedere politic atunci când le va veni timpul. Domnul Perez a cerut instruirii, materiale politice și contacte cu ONG-urile din Europa de Est. Acesta a declarat că tinerii cubanezi sunt speriați de schimbare și că ar trebui să li se prezinte beneficiile tranziției în alte țări. După prezentarea materialului despre sistemele electorale, domnul Perez a declarat că organizația sa este interesată de felul în care se pot câștiga alegerile, atunci când Cuba va fi o țară liberă. Dumnezeu vede acest lucru posibil cu ajutorul unei cercetări sau dacă organizația este inclusă în rețelele europene.

Nelson Aguiar Ramírez este un dizident cubanez din Havana, aflat la momentul vizitei în închisoare. Echipa de proiect s-a întâlnit cu soția sa, Dolia Leal. Ea a declarat că au existat trei acte de repudiere împotriva sa, cel mai important fiind cel de după câștigarea premiului Sakharov de către Damas de Blanco, în 2005, când mulțimi de oameni s-au adunat în fața casei sale, chemând-o afară pentru a-i înfrunta. Doamna Leal a vorbit despre ultimul act de repudiere, de pe 21 aprilie 2008, când Damas de Blanco au mers în Piața Revoluției pentru a protesta. Guvernul a trimis personal militar feminin pentru a le forța să părăsească locul. Doamna Leal a fost agresată fizic în timpul repudierii, a avut vânătăi și nu a putut să muncească timp de câteva săptămâni.

Doamna Leal nu are niciun fel de venit, nu este lăsată să muncească, iar cele mai importante venituri sunt ajutoarele străine. Deoarece domnul Ramirez a fost internat în spital, ajutorul pentru deținut a fost mai puțin semnificativ decât în alte cazuri. Doamna Leal este una dintre fondatoarele Damas de Blanco și un membru activ al organizației. Este, de asemenea, un membru activ în partidul soțului său. Ea consideră că soțul său a fost transferat de la spitalul militar într-o celulă izolată din cauza activității ei civice și că activitatea sa este motivul pentru care soțul său grav bolnav se află încă în închisoare.

Potrivit spuselor doamnei Leal, ofițerii Securității au încercat să o mituiască pentru a-și înceta activitatea civică, în schimbul libertății soțului ei. Doamna Leal găzduiește în casa sa o bibliotecă independentă, numită Eddy Chibas și are nevoie de cărți care vorbesc despre căderea comunismului în Europa de Est, cărți ale lui Vaclav Havel sau Lech Walesa. Dna. Leal obține cărțile de la ambasadele străine.

Néstor Rodríguez Lobaina este un activist cubanez din opoziție și fost deținut politic. Domnul Gomez a furnizat echipei de proiect informația că, începând cu data de 13 iulie, domnul Lobaina a fost mutat cu forța în orașul Baracoa din provincia Guantanamo. Domnul Lobaina a intrat în greva foamei pentru a fi mutat înapoi în Havana. Domnul Miranda a recunoscut că domnul Lobaina urma să se întoarcă în Havana în a doua săptămână a călătoriei. Când echipa de proiect a fost să se întâlnească din nou cu domnul Lobaina, pe 23 iulie, doar fiul său a putut fi găsit la noua adresă. Domnul Lobaina a făcut greva foamei timp de cinci zile, la sfârșitul cărora a negociat cu autoritățile întoarcerea sa în Havana.

Arturo Pérez de Alejo Rodríguez este un dizident cubanez din orașul Manicaragua, aflat în momentul vizitei în închisoare. Echipa de proiect a discutat cu soția sa, Moraima. Pentru a ajunge în Havana, doamna Moraima are nevoie de câteva luni pentru a-și pregăti vizita. Inițial își transportă hainele la casa unei rude, iar, în timp, își transportă toate bunurile necesare pentru o ședere de durată. Aceasta susține ca guvernul încearcă să o oprească să meargă în Havana prin orice mijloace, cel mai bine fiind să-și planuiască vizitele la închisoare cu scurt timp înainte de aniversări sau activități ale dizidenților. Doamna Moraima afirmă ca nici măcar nu a încercat să participe la recepția de 4 iulie sau pe 13 iulie (prea devreme pentru a se întoarce dintr-o vizită la închisoare) deoarece Securitatea îi oprea pe cei ce doreau să participe la astfel de evenimente. Cei mai mulți dintre cei care au încercat să meargă în Havana au fost opriți pe drum și trimiși înapoi acasă. Doamna Moraima nu are nicio slujbă, a fost asistentă medicală înainte să fie concediată. Ea locuiește în casa părinților și primește bani de la fiica sa, ce traiește în afara Cubei. Mai are încă o fiică, de 13 ani, care locuiește împreună cu ea.

Soțul său este deținut în închisoarea Santa Clara din orașul Villa Clara, unde a refuzat să poarte uniforma de deținut încă de la început și a fost pedepsit pentru acest lucru 21 de zile de izolare. Nu a mai purtat niciodată uniforma. Doamnei Pérez de Alejo Rodríguez îi este permis să-și viziteze soțul o dată la 45 de zile, pentru o vizită familială, și o dată la două luni, pentru o vizită conjugală.

Rene Gomez Manzano este un jurnalist activist independent din Havana. Domnul Gomez consideră ca nimic nu s-a schimbat de când Raul Castro a preluat puterea și nimic nu se va schimba pentru o perioadă îndelungată de timp. Regimul acesta este identic cu cel de acum 50 de ani, dar fără Fidel Castrol. El consideră că nu este în interesul liderilor să aducă

schimbări pentru cubanezi, să le ofere mai multă libertate, deoarece orice schimbare poate crea o fisură în sistemul totalitar.

Yoani Sanchez/ Reinaldo Escobar este un cuplu de tineri dizidenți din Havana. Yoani Sanchez a fost nominalizată de către revista Time, anul acesta, ca fiind una dintre cele mai influente 100 de persoane din lume. Ea locuiește cu soțul său Reinaldo, jurnalist independent, care a lucrat pentru Juventud Rebelde până în 1988. Amândoi lucrează la proiectul *desdecuba.com*, un blog care reunește mărturiile veridice ale realității cubaneze. Blogul lui Yoani – Generacion Y - este extrem de popular, are aproape opt milioane de vizitatori în fiecare lună. Accesul din Cuba pe blog a fost restricționat în luna mai, așa că ea nu poate vedea rezultatele. Își trimite textele prietenilor din străinătate, iar ei încarcă pozele, menținând website-ul la zi.

Yoani a declarat că blogul său are un astfel de succes deoarece vorbește în cuvinte simple. Blogul ei este diferit deoarece aparține unei generații (are vârsta de 32 de ani) care alege să tacă sau să emigreze, în loc să se exprime. Blogul său este o voce proaspătă și un spațiu deschis generației sale, pentru a exprima ceea ce nu se poate spune în public. În ciuda faptului că website-ul nu poate fi consultat de multă lume, informația postată de aceasta ajunge la milioane de cubanezi prin intermediul a mii de computere private. Yoani trimite informații din Internet cafe-uri publice. În câteva minute le trimite informații prietenilor din străinătate, care încarcă blogul găzduit de un server german pe care Guvernul cubanez nu îl poate cenzura. Conținutul blogului revine în Havana pe CD-uri, iar Yoani face până la 100 de copii pe zi pentru a le distribui.

Odată distribuite în Cuba, CD-urile sunt multiplicare foarte repede. Astfel, postările ei sunt citite de mii de cubanezi, care nu au neapărat acces la internet. Spre exemplu, un singur post de-al ei are peste 6.000 de comentarii și, ca o regulă, un post poate avea peste 1.000 de comentarii. Yoani consideră că întrebarea nu se referă la câți oameni au acces la internet, ci la câți oameni sunt informați datorită faptului că unul dintre ei are acces la internet. De obicei, este de ajuns de o singură persoană, pentru a lua în considerare că internetul piratat se dezvoltă cu rapiditate. Pe de altă parte, Guvernul se sabotează pe el însuși: angajații instituțiilor publice care au acces la internet își vând parolele de acces după orele de lucru. Zeci, chiar sute de cubanezi le folosesc pe timpul nopții prin rețele de telefonie care au prețuri scăzute și descarcă filme, muzică sau informație pe stick-uri de memorie și le dau mai departe altor cubanezi. Yoani a declarat că Guvernul este conștient că populația utilizează piața neagră a internetului, așa cum folosesc piața neagră alimentară pentru a supraviețui.

Aceasta a fost o experiență extrem de interesantă pentru echipa de proiect deoarece Yoani reprezintă o voce tânără, iar discursul său și stilul de viață sunt mai ușor de înțeles pentru un străin. Yoani și Reinaldo nu vorbesc engleză, vorbesc germană, iar Yoani învață franceză. Cea mai mare nevoie a cuplului este obținerea de bani pentru finanțarea accesului lui Yoani la internet (deoarece își accesează e-mailul de la stații de internet de stat). De asemenea, au nevoie de CD-uri de depozitare (mici), pentru a distribui conținutul blogului lui Yoani celor care nu au acces la blogul său (a distribuit deja 100 de CD-uri).

Damas de Blanco – Biserica Santa Rita

Discuțiile echipei de proiect le-au implicat atât pe doamna Alejandrina, cât și pe doamna Leal și 10 dintre membrele Damas de Blanco. Deoarece ofițerii Securității se aflau peste tot și deoarece toate doamnele sperau că vor găzdui următoarea vizită, a trebuit păstrată o discreție totală. Doamnele sunt urmărite îndeaproape de către un tânăr “student”, care înregistrează fiecare gest. Doamna Leal a declarat că acest lucru se întâmplă de mai mult de trei luni și că doamnele îl iau peste picior pe “student”, spunându-i că acea carte despre ele, ce urmează a fi predată Securității de Stat, are deja 1.000 de pagini.

Doamna Leal a descris activitățile Damas de Blanco, care se întâlnesc săptămânal, duminică, și lunar în casa Laurei Polan (soția lui Maseda Gutiérrez), pentru a discuta despre situația deținuților. Acestea mărșăluiesc în fiecare duminică pe Bulevardul nr. 5, iar ultimul lor protest a avut loc pe 21 mai.